

Smlouva mezi Českou republikou a Italskou republikou o sociálním zabezpečení

Česká republika a Italská republika
vedeny přáním upravit vztahy mezi oběma státy v oblasti sociálního zabezpečení
se dohodly takto:

ČÁST I VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Definice

1. Za účelem provádění této smlouvy:
  - a. výraz „*smluvní strana*“ znamená:
Českou republiku nebo Italskou republiku;
  - b. výraz „*občan*“ znamená
ve vztahu k České republice: osoby,
které jsou státními občany České republiky,
ve vztahu k Italské republice: osoby
italské státní příslušnosti;
  - c. výraz „*pracovník*“ znamená občany
každého z obou států, kteří jsou nebo
byli účastni jedné nebo více soustav
sociálního zabezpečení uvedených
v článku 2 této smlouvy;
  - d. výraz „*rodinný příslušník*“ znamená
osoby závislé na pracovníkovi, které
jsou takto definovány nebo za takové
považovány podle používaných právních
předpisů;
  - e. výraz „*právní předpisy*“ znamená
zákony, výnosy, vyhlášky a veškerá
prováděcí nařízení týkající se soustav
sociálního zabezpečení uvedených v
článku 2 této smlouvy;
  - f. výraz „*příslušný úřad*“ znamená
ve vztahu k České republice:
- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo zdravotnictví;
ve vztahu k Italské republice:
- Ministerstvo práce a sociální péče,
- Ministerstvo zdravotnictví;
  - g. výraz „*kompetentní instituce*“ znamená
instituci, u níž je pojištěnec v době
žádosti o dávku pojištěn nebo vůči níž
má nárok na dávku nebo by jej měl,
kdyby bydlel na území smluvního státu,
kde sídlí tato instituce;
  - h. výraz „*bydliště*“ znamená obvyklé
bydliště;
  - i. výraz „*přechodný pobyt*“ znamená
dočasný pobyt;
  - j. výraz „*doba pojištění*“ znamená doby
placení příspěvků nebo zaměstnání, jež
jsou jako doby pojištění stanoveny nebo

uznány právními předpisy, podle nichž
byly získány, jakož i všechny doby
postavené jim naroveň v rozsahu, v
němž jsou podle těchto právních
předpisů uznány jako odpovídající
dobám pojištění;

- k. výraz „*uprchlíci*“ znamená osoby takto
stanovené Úmluvou o právním
postavení uprchlíků, podepsanou v
Ženevě 28.7.1951 a Protokolem k ní,
podepsaným v New Yorku 31.1.1967;
  - l. výraz „*osoba bez státní příslušnosti*“
znamená osoby takto určené Úmluvou
o právním postavení osob bez státní
příslušnosti, podepsanou v New Yorku
28.9.1954;
  - m. výraz „*dávky*“ znamená peněžité a věcné
dávky podle článku 2 této smlouvy.
2. Ostatní výrazy a pojmy použité v této
smlouvě mají význam, jež jim náleží podle
používaných právních předpisů.

Článek 2

Věcný rozsah

1. Tato smlouva se vztahuje:
  - A. V Italské republice na právní předpisy
týkající se:
    - a) všeobecného povinného pojištění pro
případ invalidity, stáří a pozůstalých po
pracovnících vykonávajících závislou
pracovní činnost, jakož i zvláštní úpravy
tohoto pojištění pro osoby samostatně
výdělečně činné;
    - b) zvláštních soustav, které nahrazují
všeobecné pojištění podle písmena a);
    - c) zvláštních soustav pojištění pro osoby ve
svobodném povolání spravovaných
asociacemi nebo nadacemi soukromého
charakteru;
    - d) zdravotního pojištění;
    - e) náhrady mzdy v nemoci a mateřství.
  - B. V České republice na právní předpisy
týkající se:
    - a) důchodového pojištění, s výjimkou
plného invalidního důchodu
v mimořádných případech;
    - b) zdravotního pojištění;
    - c) nemocenského pojištění.

2. Tato smlouva se rovněž vztahuje na právní předpisy, které upravují nebo doplňují právní předpisy uvedené v prvním odstavci tohoto článku.

Vztahuje se rovněž na právní předpisy, kterými se stávající soustavy rozšiřují na nové kategorie pracovníků, pokud druhá smluvní strana do tří měsíců od data obdržení jejich oznámení proti tomu nevznesla námitku.

3. Ustanovení o příslušnosti k právním předpisům podle článku 6 odst. 2 této smlouvy a ustanovení o výjimkách z příslušnosti k právním předpisům podle článku 7 a 8 této smlouvy se vztahují i na oblasti sociálního pojištění nezahrnuté v odstavci 1 tohoto článku.
4. Tato smlouva se nevztahuje na italské právní předpisy upravující sociální důchody, sociální příspěvky a příspěvek na doprovod, ani na všechny ostatní nepříspěvkové dávky poskytované k tíži veřejnoprávních fondů či na vyrovnání důchodů do minimální výše, vyjma ustanovení článku 16.

Článek 3

Osobní rozsah

1. Tato smlouva se vztahuje na pracovníky, kteří podléhají či podléhali právním předpisům uvedeným v článku 2 této smlouvy, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé za předpokladu, že odvozují své nároky z pojištění pracovníka.
2. Tato smlouva se rovněž vztahuje na uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti, kteří oprávněně bydlí na území jedné ze smluvních stran a podléhají či podléhali právním předpisům uvedeným v článku 2 této smlouvy, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé za předpokladu, že odvozují své nároky z pojištění uprchlíka nebo osoby bez státní příslušnosti.

Článek 4

Rovnost nakládání

Osoby mající bydliště nebo přechodný pobyt na území druhé smluvní strany, na něž se vztahují ustanovení této smlouvy, mají stejné povinnosti a požívají stejných výhod podle právních předpisů o sociálním zabezpečení této smluvní strany za stejných podmínek jako

občané tohoto státu, vyjma zvláštních ustanovení obsažených v této smlouvě.

Článek 5

Export dávek

1. S výjimkou odlišných ustanovení této smlouvy peněžité dávky získané podle právních předpisů jedné smluvní strany nebo podle této smlouvy budou vypláceny přímo dotčeným pracovníkům i v případě, že mají bydliště na území druhé smluvní strany nebo třetího státu.
2. Pro nárok na dávky podle odstavce 1 tohoto článku se nevyžaduje přítomnost na území smluvní strany, kde má sídlo kompetentní instituce.

ČÁST II

POUŽÍVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Článek 6

Základní zásady

1. S výjimkou ustanovení následujících článků 7 a 8 pracovníci zaměstnaní na území jedné smluvní strany podléhají právním předpisům této smluvní strany.
2. V případě pracovníků samostatně výdělečně činných, kteří z důvodu své práce podléhají právním předpisům obou smluvních stran, se použijí právní předpisy té smluvní strany, na jejímž území mají bydliště.

Článek 7

Výjimky ze základních zásad

Z ustanovení uvedených v článku 6 této smlouvy platí následující výjimky:

- a) zaměstnanec podniku se sídlem na území jedné smluvní strany, který byl vyslán na území druhé smluvní strany, aby tam po omezenou dobu vykonával práci pro tento podnik, nadále podléhá právním předpisům první smluvní strany za podmínky, že jeho působení na území druhé smluvní strany netrvá déle než dvanáct měsíců.

Jestliže doba jeho působení trvá déle než dvanáct měsíců, po schválení příslušného úřadu druhé smluvní strany, případně jím pověřené instituce, lze prodloužit používání právních předpisů první smluvní strany o dalších dvanáct měsíců.

Příslušné úřady, případně jimi pověřené instituce, obou smluvních stran mohou po společné dohodě stanovit, že v některých případech či u určitých kategorií pracovníků budou nadále uplatňovány

právní předpisy vysílající smluvní strany, a to v případě, je-li to v zájmu pracovníka.

- b) palubní personál letecké přepravní společnosti podléhá výlučně právním předpisům smluvní strany, na jejímž území má tato společnost sídlo;
- c) členové posádky lodí plujících pod vlajkou jedné smluvní strany podléhají právním předpisům této smluvní strany.
Kotví-li loď v přístavu, všechny ostatní osoby zaměstnané na lodi nakládkou, vykládkou a ostrahou podléhají právním předpisům smluvní strany, které patří přístavu.
- d) státní úředníci a osoby za takové považované podléhají právním předpisům smluvní strany, pod kterou spadá správa, jež je zaměstnává;
- e) diplomatictí zástupci nebo konzulární úředníci z povolání, jakož i členové technického nebo administrativního personálu, kteří jsou součástí organizační struktury diplomatických misí a konzulárních úřadů, podléhají mezinárodním úmlouvám, jež se na ně vztahují.

Článek 8

Členové personálu diplomatické mise a konzulárních úřadů

jiní než uvedení v článku 7, písm. e)

Členové personálu diplomatické mise a konzulárních úřadů jiní než ti, jež jsou uvedeni v článku 7, písmenu e) této smlouvy, jakož i pracovníci zaměstnaní v osobních službách členů diplomatické mise, konzulárních úředníků z povolání nebo členů technického nebo administrativního personálu, mají právo si postupem uvedeným ve Správním ujednání zvolit používání právních předpisů zastupovaného státu, a to do tří měsíců od zahájení výkonu pracovní činnosti nebo od vstupu této smlouvy v platnost za předpokladu, že jsou občany tohoto státu.

ČÁST III

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

Kapitola 1

Nemoc a mateřství

Článek 9

Sčítání dob pojištění

Jestliže je podle právních předpisů jedné ze smluvních stran získání, udržení nebo obnovení nároku na dávku podmíněno získáním doby pojištění, přihlíží kompetentní

instituce uvedené smluvní strany v potřebné míře k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhé smluvní strany za předpokladu, že se nepřekrývají.

Článek 10

Dávky na území druhé smluvní strany

1. Občané každého z obou států, kteří splňují podmínky požadované právními předpisy příslušné smluvní strany pro získání nároku na dávku, mají po dobu svého pobytu na území druhé smluvní strany nárok:
  - a) na poskytnutí nezbytných věcných dávek v případě naléhavosti institucí místa pobytu podle jí používaných právních předpisů na účet kompetentní instituce;
  - b) na peněžité dávky poskytované přímo příslušnou institucí podle jí používaných právních předpisů. Nicméně, po předchozí úmluvě mezi kompetentní institucí a institucí v místě pobytu mohou být dávky poskytované též touto institucí na účet kompetentní instituce, podle právních předpisů kompetentní smluvní strany.
2. Po předchozím souhlasu kompetentní instituce, zdravotní péče může být poskytována druhou smluvní stranou též i nad nezbytný rozsah podle odstavce 1, písm. a).

Článek 11

Zdravotní péče poskytovaná italským pracovníkům v České republice

Pracovníkům uvedeným v článcích 7 a 8 této smlouvy, kteří splňují podmínky požadované italskými právními předpisy pro nárok na zdravotní péči, bude poskytnuta zdravotní péče během jejich pobytu na území České republiky a také jejich rodinným příslušníkům, kteří je doprovázejí, českou institucí podle jí používaných právních předpisů k tíži italské instituce.

Článek 12

Věcné dávky značné hodnoty

Poskytnutí umělých náhrad, velkých aparátů a dalších věcných dávek značného významu, jejichž seznam bude stanoven ve Správním ujednání uvedeném v článku 17 této smlouvy, podléhá předchozímu schválení kompetentní institucí, s výjimkou případů naprosté naléhavosti.

Článek 13

Úhrady mezi institucemi

1. Poskytnutí věcných dávek institucí jedné ze smluvních stran k tíži kompetentní instituce druhé smluvní strany podle ustanovení této smluvní strany zakládá nárok na úhradu, která bude provedena na základě skutečných nákladů, za podmínek a ve výši stanovené ve Správním ujednání uvedeném v článku 17 této smlouvy.
2. Příslušné úřady obou smluvních stran se mohou dohodnout na jiných způsobech hrazení nákladů, zvláště na paušální úhradě, které se co nejvíce přibližují skutečným nákladům, nebo na celkovém nebo částečném zřeknutí se úhrad pro stanovené kategorie pacientů a/nebo druhů dávek.

Kapitola 2

Dávky v invaliditě, stáří a pozůstalých

Článek 14

Sčítání dob pojištění

1. Jestliže je podle právních předpisů jedné ze smluvních stran poskytnutí dávky podmíněno tím, že se tyto právní předpisy na pracovníka vztahují v okamžiku vzniku rizika, má se tato podmínka za splněnou, jestliže se při vzniku rizika na pracovníka vztahují právní předpisy druhé smluvní strany nebo, podle nichž může pracovník uplatnit nárok na dávku.
2. Jestliže je podle právních předpisů jedné ze smluvních stran získání, udržení nebo obnovení nároku na dávku podmíněno získáním doby pojištění, přihlíží kompetentní instituce uvedené smluvní strany v potřebném rozsahu k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhé smluvní strany za předpokladu, že se nepřekrývají.
3. Jestliže je podle právních předpisů jedné ze smluvních stran poskytnutí dávky podmíněno tím, aby doba pojištění byla získána v rámci povolání, na něž se vztahuje zvláštní soustava, budou sečteny doby získané v odpovídající soustavě druhé smluvní strany nebo, pokud tato neexistuje, ve stejném povolání. Jestliže i přes sečtení

pojištěnec nesplní podmínky požadované pro poskytnutí dávky ve zvláštní soustavě, sečtou se příslušné doby pro poskytnutí dávek podle všeobecné soustavy.

4. Jestliže osobě nevznikne nárok na dávku na základě dob pojištění získaných podle právních předpisů obou smluvních stran, může osoba získat nárok na dávky tím, že prokáže případné doby pojištění získané podle právních předpisů třetího státu, s nímž jsou obě smluvní strany vázány smlouvami o sociálním zabezpečení, které obsahují ustanovení o sčítání dob pojištění.

Článek 15

Výpočet dávek

1. Jestliže pracovníku vznikne nárok na dávku podle právních předpisů jedné smluvní strany bez nutnosti sčítání, kompetentní instituce této strany vypočte dávku ke své tíži výhradně podle právních předpisů, jež používá. Toto ustanovení platí i v případě, kdy má dotyčná osoba nárok na dávku od druhé smluvní strany vypočtenou podle odstavce 2 tohoto článku.
2. Jestliže pracovníku nevznikne nárok na dávku pouze na základě dob pojištění získaných podle právních předpisů jedné smluvní strany, kompetentní instituce této strany sečte doby pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních stran. Tato instituce stanoví výši dávky následujícím způsobem:
  - a) vypočte teoretickou výši dávky, na kterou by měla dotyčná osoba nárok, kdyby byly všechny sečtené doby pojištění získány podle právních předpisů používaných touto institucí;
  - b) poté stanoví skutečnou výši dávky ke své tíži tak, že sníží teoretickou výši dávky podle poměru dob pojištění získaných podle jí používaných právních předpisů k součtu dob pojištění získaných podle právních předpisů obou smluvních stran.
3. Jestliže je celková doba pojištění získaná podle právních předpisů obou smluvních stran delší než maximální doba stanovená právními předpisy jedné smluvní strany pro

poskytnutí plné dávky, vezme se v úvahu tato maximální doba namísto celkové doby.

4. Jestliže celková doba pojištění získaná podle právních předpisů jedné smluvní strany nedosahuje alespoň jeden rok a jestliže pouze na základě těchto dob nebyl podle těchto právních předpisů získán nárok na dávku, není instituce této smluvní strany povinna poskytnout za toto období žádnou dávku. Avšak kompetentní instituce druhé smluvní strany vezme tyto doby v úvahu jak pro nárok, tak pro výpočet dávky poskytované ke své tíži.
5. Jestliže podle italských právních předpisů bude nutno dávku, na kterou vznikne nárok na základě sčítání, zcela nebo zčásti vypočítat podle nové italské příspěvkové soustavy, kompetentní italská instituce stanoví výši celého důchodu nebo jeho části s přihlédnutím k výše uvedené soustavě namísto způsobu uvedenému v odstavci 2 tohoto článku.
6. Pro stanovení vyměřovacího základu pro výpočet dávek podle právních předpisů obou smluvních stran se berou v úvahu pouze doby pojištění získané podle používaných právních předpisů.

Článek 16

Vyrovnaní do minimální výše

1. Jestliže součet dávek důchodového zabezpečení, jež mají po sečtení vyplácet kompetentní instituce smluvních stran, nedosahuje minimální výše stanovené právními předpisy té smluvní strany, kde má poživatel bydliště, pak jsou-li splněny náležitosti požadované vnitrostátními právními předpisy, kompetentní instituce této smluvní strany je vyrovná tak, aby byla dosažena výše tohoto minimálního zabezpečení.
2. Ustanovení výše uvedeného odstavce se nepoužije, jestliže byl italský důchod vypočítán výhradně podle příspěvkové soustavy.

ČÁST IV RŮZNÁ USTANOVENÍ

Článek 17

Správní ujednání

Příslušné úřady smluvních stran:

- a) sjednají Správní ujednání nutné k používání této smlouvy;
- b) sdělí si všechny informace o opatřeních přijatých k provádění této smlouvy;
- c) budou se informovat o všech změnách jejich právních předpisů, které mohou ovlivnit provádění této smlouvy;
- d) určí za účelem usnadnění přímých vztahů styčná místa.

Článek 18

Vzájemná pomoc

1. Úřady a instituce pověřené prováděním této smlouvy si budou navzájem poskytovat veškerou pomoc s cílem konat tak, jako by se jednalo o provádění vlastních právních předpisů. Vzájemná administrativní pomoc mezi těmito úřady a institucemi bude v zásadě bezplatná. Příslušné úřady smluvních stran se však mohou dohodnout na úhradě určitých výdajů.
2. Dokumenty, které se mají předložit kompetentní instituci jedné smluvní strany za účelem použití této smlouvy, může ověřit instituce druhé smluvní strany.

Článek 19

Osvobození

1. Osvobození od daní a poplatků nebo snížení daní a poplatků stanovených právními předpisy jedné smluvní strany pro osvědčení nebo doklady předkládané při používání této smlouvy platí i pro obdobná osvědčení a doklady předkládané podle právních předpisů druhé smluvní strany při používání této smlouvy.
2. Všechny listiny, doklady a osvědčení úřední povahy určené k předložení podle právních předpisů druhé smluvní strany při používání této smlouvy jsou osvobozeny od povinnosti legalizace a všech dalších podobných formálních úkonů.

Článek 20

Jazyk pro komunikaci

Při provádění této smlouvy úřady, instituce nebo soudy smluvních stran mezi sebou komunikují přímo v úředních jazycích obou stran a nemohou odmítnout jim adresované žádosti nebo jiné listiny s odůvodněním, že

jsou vyhotoveny v úředním jazyce druhé smluvní strany.

Článek 21

Žádosti, prohlášení a odvolání

1. Žádosti, prohlášení a odvolání, které mají být na základě právních předpisů jedné smluvní strany podány v určitých lhůtách orgánu nebo instituci této smluvní strany, lze podat ve stejných lhůtách orgánu nebo instituci druhé smluvní strany. Tento orgán nebo instituce postoupí bez prodlení žádosti, prohlášení či odvolání příslušnému úřadu nebo instituci první smluvní strany. Datum, k němuž byly tyto žádosti, prohlášení či odvolání podány orgánu nebo instituci druhé smluvní strany, je považováno za datum podání příslušnému úřadu nebo instituci.
2. Ustanovení odstavce 1 nemají vliv na lhůty stanovené národními právními předpisy pro přijetí rozhodnutí o žádosti o důchod.

Článek 22

Úroky

Zákonné úroky z prodlení plateb důchodů budou uhrazeny podle ustanovení právních předpisů každé smluvní strany.

Článek 23

Převody částek

Převody částek mezi smluvními stranami vyplývající z používání této smlouvy se uskutečňují ve volně směnitelné měně a způsobem stanoveným právními předpisy, jež v této věci platí v každé ze smluvních stran v okamžiku převodu.

Smluvní strany přijmou nezbytná opatření pro zajištění převodu částek vyplývajících z použití této smlouvy.

Článek 24

Zúčtování záloh nebo přeplatků

Kompetentní instituce smluvních stran stanoví v dohodě způsob zúčtování záloh nebo přeplatků.

Článek 25

Lékařské prohlídky a posudky

1. Lékařské prohlídky a posudky požadované právními předpisy jedné smluvní strany provede instituce v místě bydliště nebo přechodného pobytu poživatele dávky, a to na žádost a k tíži kompetentní instituce za

podmínek stanovených ve Správním ujednání. Příslušné úřady obou smluvních stran mohou dohodnout alternativní způsob vzájemných úhrad, nebo od nich zcela upustit.

2. V případě lékařských prohlídek a posudků stanovených právními předpisy obou smluvních stran, jdou příslušné výdaje k tíži instituce, jež je provádí.

Článek 26

Spory

1. Všechny spory, jež vzniknou při výkladu nebo používání této smlouvy, budou řešeny jednáním mezi dotčenými institucemi a příslušnými úřady obou smluvních stran.
2. Nepodaří-li se spor vyřešit do šesti měsíců od podání první žádosti o zahájení jednání, bude řešen diplomatickou cestou mezi smluvními stranami.

Článek 27

Ochrana osobních údajů

Aniž by tím byly dotčeny povinnosti stanovené zákony každé ze smluvních stran, osobní údaje předávané jednou smluvní stranou druhé podle této smlouvy a za účelem jejího provádění, budou považovány za důvěrné a budou moci být použity výhradně k provádění této smlouvy.

ČÁST V

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 28

Vznik nároku

1. Tato smlouva nezakládá žádné nároky za dobu před jejím vstupem v platnost.
2. Doba pojištění získaná podle právních předpisů jedné smluvní strany před vstupem této smlouvy v platnost se bere v úvahu pro přiznání nároků, které vzniknou podle ustanovení této smlouvy, s výjimkou případů, kdy tyto doby již byly zohledněny pro přiznání dávky podle právních předpisů smluvní strany, podle nichž byla tato doba pojištění získána.
3. Osobám, kterým vznikne nárok na dávku k datu vstupu Smlouvy v platnost a předloží příslušnou žádost do 12 měsíců od tohoto data, bude dávka přiznána od data vstupu Smlouvy v platnost.

Článek 29

Vstup v platnost a doba platnosti

Tato smlouva bude ratifikována a vstoupí v platnost prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž dojde k výměně ratifikačních listin. Tato smlouva se sjednává na dobu neurčitou.

Článek 30

Výpověď

1. Tato smlouva může být vypovězena každou ze smluvních stran. Výpověď je nutno

oznámit druhé smluvní straně nejpozději šest měsíců před koncem běžného kalendářního roku. V takovém případě skončí platnost této smlouvy 31. prosince tohoto roku.

2. V případě výpovědi této smlouvy zůstanou všechny nároky nabyté podle jejích ustanovení zachovány.

Na důkaz toho níže podepsaní zástupci, náležitě k tomu zmocnění, podepsali tuto smlouvu.

Dáno v Římě dne 11. října 2001 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a italském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Pavel Telička
státní tajemník pro evropské záležitosti a
1. náměstek ministra zahraničních věcí

Za Českou republiku
Roberto Antonione
náměstek ministra zahraničních věcí
Za Italskou republiku